

MUZEUM REGIONALNE
IM. DZIECI WRZESIŃSKICH
WE WRZEŚNI

Sebastian Mazurkiewicz

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MUZEUM REGIONALNEGO
IM. DZIECI WRZESIŃSKICH
W ROKU 2007**

Września 2008

ZAKRES DZIAŁALNOŚCI MUZEUM

Muzeum jest jednostką organizacyjną, nienastawioną na osiągnięcie zysku, której celem jest trwała ochrona dóbr kultury, informowanie o wartościach i treściach gromadzonych zbiorów, upowszechnianie podstawowych wartości historii, nauki i kultury polskiej oraz światowej, kształtowanie wrażliwości poznawczej i estetycznej oraz umożliwianie kontaktu ze zbiorami.

Muzeum Regionalne im. Dzieci Wrzesińskich we Wrześni jest samorządową instytucją kultury wpisaną 30 kwietnia 1992 roku do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Organizatora, którym jest Miasto i Gmina Września i posiada osobowość prawną.

Muzeum Regionalne im. Dzieci Wrzesińskich działa w szczególności na podstawie:

1. ustawy z dnia 21 listopada 1996 roku o muzeach (Dz. U. z 1997 r. Nr 5, poz. 24 z późn. zm.),
2. ustawy z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2001 r. Nr 13, poz. 123 z późn. zm.),
3. oraz postanowień statutu.

Muzeum gromadzi, opracowuje, przechowuje i udostępnia zbiory w zakresie historii, sztuki i archeologii dotyczące zwłaszcza dziejów Wrześni i okolic, a w szczególności:

1. gromadzi i udostępnia zbiory i materiały dokumentacyjne,
2. inwentaryzuje, kataloguje i naukowo opracowuje zgromadzone muzealia i materiały dokumentacyjne,
3. przechowuje, zabezpiecza i w miarę możliwości konserwuje gromadzone zbiory w warunkach zapewniających im właściwy stan zachowania i bezpieczeństwa,
4. prowadzi działalność edukacyjną,
5. organizuje wystawy stałe i czasowe,
6. udziela informacji do celów naukowo-badawczych i popularyzatorskich,
7. zapewnia właściwe warunki zwiedzania i korzystania ze zbiorów,
8. opracowuje i publikuje wydawnictwa z zakresu swojej działalności,
9. przyjmuje w depozyt zbiory zgodnie z obowiązującymi przepisami,
10. współpracuje z instytucjami o podobnych celach oraz z instytucjami prowadzącymi badania naukowe i prace wykopaliskowe.

GROMADZENIE ZBIORÓW

Zbiory muzealne powiększane są w drodze zakupów, darowizn, przejęcia od instytucji, oraz depozytów. W 2007 r. muzealia powiększyły się o:

Zakupy

1. 3 pocztówki o tematyce sokololskiej z pocz. XX w.
2. Pocztówka szpitala we Wrześni z 1929 r.
3. Pocztówka Rynku, pierzeja wschodnia z ratuszem sprzed 1918 r.
4. Pocztówka reklamowa drogerii Lewandowskiego (okres międzywojenny).
5. Koperta z 1894 r.
6. Zbiór rachunków firm wrzesińskich z okresu międzywojennego.
7. *Brevis descriptio geographica-historica archidioecesis gnesnensis et posnaniensis*, Gnesne 1888.
8. Paszport z 1800 r. wydany przez burmistrza Wrześni.
9. Dwie koperty z pieczęciami lakowymi Sądu Pokoju we Wrześni z 1835 r. i 1845 r.
10. *Album zabytków. Kościoły drewniane. Diecezja gnieźnieńska*, 1917 r.
11. List choleryczny w Wrześni z 1831 r.
12. *Spis miejscowości Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej* z 1967 r.
13. Kopia *Mów żałobnych arcybiskupa Floriana Stablewskiego*.

14. Arbeitskarte Marii Antkowiak z 1941 r.
15. Personal-ausweis Ludwika Antkowiaka z 1916 r.
16. Deutscher Spartassenverband Ludwika Antkowiaka,
17. Kwit zakładu ubezpieczeń wzajemnych w Poznaniu z 1939 r.
18. Odpis konta w Banku pożyczkowym we Wrześni z 1931 r.
19. Książeczka rachunkowa z 1923 r.
20. Książeczka wkładowa Komunalnej Kasy Oszczędnościowej we Wrześni z 1933 r.
21. Mapa powiatu wrześnińskiego z 1903 r.
22. Wrzeński kalendarz informacyjno-gospodarczy z 1937 r.
23. Szczegółowe przepisy sanitarno-porządkowe dla miasta Wrześni z 1952 r.
24. Stanisław Helsztyński, *Gniazdo orla*, wyd. Andrzej Prądyński.
25. Przepustka z pieczęcią wójtostwa Sobiesierne.
26. Karta pocztowa ze zdjęciem, adresowana na Anton Sierszulski, Września 1918 r.
27. *Krótki opis Wrześni i gospodarstw powiatu wrześnińskiego* z 1929 r.
28. Cennik Cechu Fryzjerów we Wrześni.
29. Dyplom uznania dla powstańca wielkopolskiego Romana Kaczmarka.
30. Pieczęć dozoru bóznicy w Pyzdrach.
31. List wzywający Edwarda Ponińskiego na sejm prowincjonalny w Poznaniu 1874 r.

Przejęcia

Z archiwum zakładowego Urzędu Miasta i Gminy Września przejęto kopie protokołów posiedzeń Zarządu Gminy Września z lat 1996 – 2002 (łącznie **24** segregatory).

Darowizny

od rodziny Staszaków:

1. Legitymacja odznaki pamiątkowej Wojsk Wielkopolskich Walentego Staszaka 1920 r.
2. Odznaka pamiątkowa Wojsk Wielkopolskich Walentego Staszaka 1920 r.
3. Legitymacja odznaki pamiątkowej frontu białoruskiego Walentego Staszaka 1922 r.
4. Odznaka pamiątkowa frontu białoruskiego Walentego Staszaka 1922 r.
5. Zaświadczenie z baonu sztabowego.
6. Legitymacja otrzymania Medalu 3 Maja, 1925 r. Walenty Staszak.
7. Medal 3 Maja 1925 r. Walenty Staszak.
8. Odznaka wojskowa.

Prasa:

(fido), *Rodzinne pamiątki w darze dla muzeum*, „Wieści z Ratusza” nr 9, 1 maja 2007.

od rodziny Jernajczyków:

1. Fotografie rodzinne (53 fotografie).
2. Fotografia Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Żeńskiej.
3. Karta wstępu na Powszechną Wystawę Krajową w Poznaniu w 1929 r. dla ks. Mariana Jenajczyka.
4. Fragment materiału ze stroju KSMŻ.
5. Dwa kapelusze słomiane z lat trzydziestych.

od Mirosława Ziętka:

1. Fotografia dystrybutora paliwa przy ulicy H. Sienkiewicza.

od Waldemara Grześkowiaka:

1. Karta z encyklopedii francuskiej ze zdjęciem dzieci wrześnińskich.

od Zygmunta Gołębiewskiego:

1. Pieczęć Prezydium Miejskiej Rady Narodowej we Wrześni.
2. Pieczęć Naczelnika Miasta Wrześni.

od Jana Koralewskiego:

1. Fotografie NZZ „Solidarność” ZWG Tonsil we Wrześni.

od Grzegorza Kaźmierczka

1. Fotografia żołnierza w mundurze pruskim.
2. Fotografia 3 żołnierzy w mundurach pruskich, z podpisem *Salzwelder* (Sołeczno).
3. Kalendarz Żołnierza Armii Polskiej na Wschodzie 1944 r.

od Mariusza Pierzchlińskiego

1. Mundur członka Kurkowego Bractwa Strzeleckiego we Wrześni.

od Haliny Mokrackiej

1. *Śpiewnik*, Związek Kół Śpiewaczych w Poznaniu 1918.
2. *Śpiewnik polski*, Związek Kół Śpiewaczych w Poznaniu.

od osoby anonimowej:

1. Dwie fotografie ekshumacji zwłok w Katyniu?

Depozyty

Przejęto w depozyt następujące zabytki wydzielone pochodzące z badań archeologicznych na grodzisku w Grzybowie-Rabieźcach wydobyte w 2006 r.

1. Paciorek bursztynowy, nr inwent. 2717.
2. Gwóźdź, nr inwent. 2718.
3. Drucik miedziany, nr. inwent. 2719.
4. Zausznica koszczykowata, nr inwent. 2720.
5. Fragment przedmiotu żelaznego, nr. inwent. 2722
6. Gwóźdź, nr inwent. 2723.
7. Krzemień bałtycki, nr inwent. 2724.
8. Rylec kościany, nr inwent. 2725.
9. Dno naczynia ze znakiem, nr inwent. 2726.
10. Gwóźdź, nr inwent. 2727.
11. Gwóźdź, nr inwent. 2728.
12. Zabytek przeniesiony do IZM, numer wolny, nr inwent. 2721.

od Grażyny Augustin przejęto w depozyt:

1. Szafa w stylu gdańskim z końca XIX w.
2. Tron i dwa krzesła z końca XIX w.
3. Trofea myśliwskie.

od Waldemara Śliwczyńskiego przejęto w depozyt:

1. Dwa pudła materiałów archiwalnych głównie dotyczących Wrześni (w trakcie opracowywania)
2. Pudło negatywów (w trakcie opracowywania).

Wypożyczenia

Muzeum wypożyczyło na wystawę czasową do Muzeum Regionalnego w Słupcy pocztówkę przedstawiającą *Obóz jeniecki w Strzałkowie*, oraz dokument obozowy z okresu I wojny światowej.

Do Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy wypożyczono będący w depozycie w naszym Muzeum tzw. srebrny skarb z Grzybowa. Skarb odebrał kierownik pracowni Gród w Grzybowie z MPPnL.

Potwierdzono depozyty będące własnością Muzeum Regionalnego we Wrześni w:

- Urządzie Miasta i Gminy we Wrześni,
- Samorządowej Szkole Podstawowej Nr 1 we Wrześni,
- Gimnazjum Nr 2 we Wrześni.

Użyczono Wydawnictwu „Kropka” Jolanta i Waldemar Śliwczyńscy we Wrześni następujące pocztówki do przygotowania albumu pt.: „Najpiękniejsze pocztówki wrzesińskie”:

1. Uroczystość pod pomnikiem na ul. Zamkowej, nr inwent. 237/a.
2. Kamienica Ziętków, ul. Kościelna (Dzieci Wrzesińskich), nr inwent. 1004.
3. Ulica Zamkowa (Harcerska) z promenadą, nr inwent. 1308.
4. Kamienica przy Rynku nr 20, nr inwent. 1327.
5. Ulica Zamkowa (H. Sienkiewicza), nr inwent. 1355.
6. Kościół ewangelicki, widok z pola od strony północnej, nr inwent. 1388.
7. Kamienica przy ul. Poznańskiej (Jana Pawła II) nr 9, nr inwent. 1401.
8. Rynek, pierzeja południowo-zachodnia, nr inwent. 1414.
9. Budynki mieszkalne dla urzędników, ul. Cesarza Wilhelma (T. Kościuszki), inwent. 1424.
10. Ulica Zamkowa (H. Sienkiewicza), nr inwent. 1463.
11. Aleja zamkowa (Harcerska), nr inwent. 1466.
12. Żołnierze w kasynie w koszarach, nr inwent. 1507.
13. Wnętrze pałacu Ponińskich na Opieszynie, nr inwent. 1588.
14. Składanka, widoki i mapa powiatu wrzesińskiego, nr inwent. 1630.

Muzeum wypożyczało sztalugi na następujące wystawy okolicznościowe:

1. Wystawa historyczna o „**Solidarność**” w Liceum Ogólnokształcącym im. H. Sienkiewicza we Wrześni (styczeń).
2. „**Kaziuki**” organizowane przez Starostwo Powiatowe we Wrześni (marzec).
3. Wystawa pokonkursowa w „**Galerii na schodach**” w Liceum Ogólnokształcącym im. H. Sienkiewicza we Wrześni (maj).
4. 10-lecie Stowarzyszenia Sołtysów Wielkopolski w Orzechowie (maj).
5. „**Korzenie**” - festyn ludowo-rzemieślniczy w ZSZ nr 2 we Wrześni (maj).
6. Ogólnopolskie Święto Ludowe, PSL we Wrześni (maj).
7. Plener malarski w Bardzie organizowany przez Klub Twórczości Różnej „Cóż innego” (czerwiec).
8. Wystawa w kościele w Bardzie o historii miejscowości organizowana przez Samorządową Szkołę Podstawową w Chwalibogowie (czerwiec).
9. Plener malarski i festyn w Szkole Podstawowej w Bieganowie (czerwiec).
10. Wystawa poplenerowa prac **Bardo jakiego nie znamy** w Powiatowym Urzędzie Pracy we Wrześni (wrzesień)
11. Ekspozycja prac fotograficznych i plastycznych w Zespole Szkół Politechnicznych we Wrześni (grudzień).
12. Ekspozycja organizowana przez Bibliotekę Publiczną Miasta i Gminy Września we Wrzesińskim Ośrodku Kultury (grudzień).

INWENTARYZACJA

Archiwum

Przeprowadzono opracowanie archiwalne (segregacja, czyszczenie, opisywanie, paginacja, spisywanie, sygnowanie) zespołu **Akt Magistratu Miasta Wrześni** znajdujących się w magazynie muzealnym i rozproszonych po szafach muzealnych. Opracowano łącznie **292** jednostki archiwalne i umieszczono w 4 pudłach archiwizacyjnych.

Przeprowadzono opracowanie archiwalne akt muzeum. Opracowano łącznie **270** jednostek archiwalnych i umieszczono w 4 pudłach archiwizacyjnych.

Przeprowadzono wstępne opracowanie (segregacja) zbiorów fotograficznych znajdujących się w magazynie muzeum. Wydzielono następujące działy: I. *Wrzesnia*, II. *Kościół*, III. *Strajki szkolne*, IV. *Rzemiosło*, V. *Budynki*, VI. *Widoki*, VII. *Powstania narodowe*, VIII. *I i II Wojna Światowa*, IX. *Żołnierze*, X. *Osoby*, XI. *Miłostaw*, XII. *Pomniki*, XIII. *Różne*.

Posegregowano łącznie **4700** kart fotograficznych w **226** teczkach i umieszczono w 10 pudłach archiwizacyjnych.

Z archiwum zakładowego Urzędu Miasta i Gminy Wrzesnia przejęto kopie protokołów posiedzeń Zarządu Gminy Wrzesnia z lat 1996 – 2002 (łącznie **24** segregatory).

Wykonano kserokopie kronik: Kościoła św. Ducha we Wrzesni, Szkoły Podstawowej w Gutowie Małym, Szkoły Podstawowej w Kaczanowie.

Prasa:

(sm), *Konstytucja sprzed 200 lat*, „Wieści z Ratusza”, nr 4, 15 lutego 2007.

Biblioteka

Dokonano spisu bibliografii wrzesińskiej – łącznie **1065** pozycji. Dokonano wypisów regestrów dotyczących miejscowości z terenu Gminy Wrzesnia.

Trwa inwentaryzacja biblioteki muzealnej. Na dzień 27 grudnia 2007 r. spisane zostało **1420** pozycji bibliotecznych.

Muzealia

Przy współpracy z Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy przeprowadzono inwentaryzację fotograficzną zabytków archeologicznych złożonych w depozycie w Muzeum Regionalnym we Wrzesni.

Na bieżąco trwało cyfrowe ewidencjonowanie muzealiów.

Zabytki

Przeprowadzono fotograficzną inwentaryzację cmentarzy ewangelickich na terenie Gminy Wrzesnia we Wrzesni, Bierzglinie, Węgierkach, Gonicach, Sędziwojewie, Grzybowie, Sobiesierni, Psarach Małych, Psarach Wielkich, Oblączkowie.

W uzgodnieniu ze Strażą Miejską dokonano porządkowania cmentarzy ewangelickich w Sobiesierni i Bierzglinie.

Dokonano lustracji zabytków:

- dawna Katolicka Szkoła Elementarna we Wrzesni, kościół farny pw. Wniebowzięcia NMP i św. Stanisława we Wrzesni, kościół św. Krzyża na Lipówce we Wrzesni, kościół św. Michała w Grzybowie, kościół św. Mikołaja w Bardzie, cmentarz parafialny przy ul. Gnieźnińskiej we Wrzesni, Ratusz Miejski we Wrzesni, dwór we Wódkach, dwór w Bardzie, kamienice w centrum miasta.

Dokonano lustracji pomników, krzyży, figur i kaplic przydrożnych:

- pomnik-kopiec w Sokołowie, mogiła kosynierów w Sokołowie, figura NSPJ w Sędziwojewie, figura NMP w Otocznej, mogiła jeńców obozu w Otocznej, figura NMP w Goniczkach, tablica pamiątkowa ewangelików w Węgierkach, mogiła rozstrzelanych w Dębinie, figura NSPJ w Bardzie, kapliczka-figura św. Wawrzyńca w Bardzie, obelisk ku czci F. Ponińskiego w Chociczce, figura NMP w Chociczy Wlk.

Przygotowano projekt do uchwały: **Gminny Program Opieki nad Zabytkami**.

W projekcie ujęte zostały cele programu, podstawy prawne, uwarunkowania ochrony, zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego (**45** obiektów wpisanych do rejestru zabytków, oraz obiekty, które należy ująć w gminnej ewidencji zabytków - **342** obiekty w granicach miasta, **248** obiektów na

terenie wiejskim), stanowiska archeologiczne przewidywane do wpisu do rejestru zabytków (16 stanowisk), instrumenty prawne.

Projekt został przekazany do opinii Wielkopolskiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków w Poznaniu.

PRZECHOWYWANIE

Uporządkowano magazyn muzealny. Posegregowano muzealia na działy: archeologiczny, archiwalny, materialny, militarny, kartograficzny, etnograficzny. Zakupiono 21 nowych pudeł archiwizacyjnych na dokumenty. W nich zostały złożone Akta Magistratu Miasta Wrześni, akta muzeum, fotografie.

Uporządkowano i spisano akta registratury muzeum. Akta zostały zszyte i umieszczone w pudełach archiwizatorach. Wybrakowano stare gazety „Przekrój” i przekazano na skład makulatury (210 kg).

Przekazano w depozyt do Nauczycielskiego Kolegium Języków Obcych we Wrześni obcojęzyczny zbiór biblioteczny z Fundacji Brzeskich nie wpisany do ewidencji muzeum (45 pozycji). Przekazano do Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Września zbiór biblioteczny literatury nie wpisany do ewidencji muzeum (78 pozycji).

Przeprowadzono dezynsekcję magazynu muzealnego.

Uporządkowano i oczyszczono zbiory archeologiczne z sali nr 1. *Września w prahistorii i wczesnym średniowieczu.*

Renowacje

Dokonano renowacji pianina z 1868 r., oraz renowacji odzyskanej tablicy ku czci dzieci wrzesińskich z 1926 r.

IMPREZY MUZEALNE

Kobieta w poezji – wieczorek poetycki

8 marca 2007 r. na salonikach muzealnych miał miejsce wieczorek poetycki pt.: „*Kobieta w poezji*”. Wieczorek przygotowany został wspólnie z Klubem Twórczości Różnej „Cóż innego”. Autorką scenariusza wieczorku była Grażyna B. Augustin, która wraz z Teresą Tomys poprowadziła imprezę. W ramach wieczoru prezentowana była poezja (recytatorzy: Krystian Przybyłowicz, Patrycja Plucińska, Artur Kamiński, Rafał Raich), oraz koncert muzyczny piosenek (wykonawcy: Aleksandra Marszał, Marta Pietek, Marzena Zielichowska) oraz gry na pianinie (Bartosz Ogrodowicz).

Prasa:

Łukasz Różański, *Nie goździkiem, lecz wierszem*, „Wiadomości Wrzesińskie” Nr 11, 16 marca 2007.
Grażyna Augustin, *Kobieta w poezji*, „Wieści z Ratusza” Nr 6, 15 marca 2007.

Karolina Strzyżewska, „Kobieta w poezji”, „Przegląd Powiatowy” Nr 31, kwiecień 2007.

Wieczornica 3 Maja

Dyrektor Muzeum Sebastian Mazurkiewicz wraz ze Stefanią Gąsiorek z Wrzesińskiego Towarzystwa Kulturalnego, pracownicą Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Września poprowadził we Wrzesińskim Ośrodku Kultury uroczystą wieczornicę z okazji 3 maja

Prasa:

Jarosław D. Górski, *Wieczornica 3-majowa*, „Wieści z Ratusza”, nr 10, 16 maja 2007.

Karolina Strzyżewska, *Wieczornica*, „Przegląd Powiatowy”, nr 33, czerwiec 2007.

Rajd Turystyczno-Krajoznawczy im. Dzieci Wrzesińskich

15 kwietnia 2007 r. Muzeum Regionalne wraz z Polskim Towarzystwem Turystyczno Krajoznawczym odział im. Henryka Kamińskiego we Wrześni zorganizowało **Rajd Turystyczno-Krajoznawczy im. Dzieci Wrzesińskich**. W rajdzie uczestniczyło 91 uczniów ze szkół powiatu wrzesińskiego i średzkiego.

Rocznica Strajku Dzieci Wrzesińskich i Europejska Noc Muzeów

19 maja 2007 r. miały miejsce dwie połączone imprezy muzealne:

1. Odświeżenie odzyskanej tablicy ku czci Dzieci Wrzesińskich:

Przebieg uroczystości:

- 18.30 Msza św. w intencji Dzieci Wrzesińskich w kościele farnym; liturgii przewodniczył i wygłosił kazanie na temat doniosłości strajku Dzieci Wrzesińskich oraz roli muzeów w podtrzymywaniu tradycji i tożsamości kulturowej ks. Kazimierz Główny; uroczystość w kościele uświetnił swoim śpiewem chór „Camerata” pod dyrekcją Domiceli Cierpiszewskiej.
- 19.30 przemarsz z pocztami sztandarowymi i Młodzieżową Orkiestrą Dętą Wrzesińskiego Ośrodka Kultury pod budynek Muzeum;
- 20.00 odświeżenie w Muzeum odzyskanej tablicy ku czci Dzieci Wrzesińskich; odśpiewano hymn państwowy; odświeżenie tablicy dokonał wiceburmistrz Miasta i Gminy Września Waldemar Grześkowiak; wieniec kwiatów pod tablicą złożyło Kurkowe Bractwo Strzeleckie we Wrześni.

2. Europejska Noc Muzeów.

Przebieg imprezy:

- prezentacja Towarzystwa Przyjaciół Grodu w Grzybowie na dziedzińcu muzealnym oraz w sali archeologicznej;
- **Wieczór z historią, muzyką, poezją;** przedstawienie poezji, legend wrzesińskich, oraz koncert gitarowy sióstr Natalii i Joanny Czubaj;
- zwiedzanie sal muzealnych i wystawy okolicznościowej **Września nocą** Radosława Karbowiaka;

W uroczystości wzięło udział 360 osób.

Prasa:

Anna Wojciechowska, *Rocznica strajku i Europejska Noc Muzeów*, „Wieści z Ratusza”, nr 11, 1 czerwca 2007.

Karolina Strzyżewska, *Odświeżenie pamiątkowej tablicy*, „Przegląd Powiatowy”, nr 33, czerwiec 2007.

DAI, *Wrzesińsko-Europejska Noc Muzeów*, „Wiadomości Wrzesińskie”, nr 20, 18 maja 2007.

DAI, *Dęta noc w muzeum*, „Wiadomości Wrzesińskie”, nr 21, 25 maja 2007.

Anna Plezner, *Kultura – Thumy w poznańskich muzeach*, „Głos Wielkopolski”, 20 maja 2007.

90-lecie Harcerstwa Ziemi Wrzesińskiej

Muzeum Regionalne im. Dzieci Wrzesińskich włączyło się w obchody 90-lecia harcerstwa na Ziemi Wrzesińskiej poprzez udostępnienie sal i pomoc w zorganizowaniu jubileuszowej wystawy **Z kart historii harcerstwa Ziemi Wrzesińskiej** przygotowanej pod kierunkiem Ireny Lisiak. Uroczyste otwarcie wystawy odbyło się 27 maja 2007 r. W kolejnych dniach harcerze spotykali na salinikach muzealnych, aby wspominać minione lata harcerstwa.

Prasa:

Józef Pera, *Echo harcerskiego jubileuszu*, „Wieści z Ratusza”, nr 13, 15 czerwca 2007.
(ula), *Harcerskich wspomnień czar*, „Przegląd Powiatowy”, nr 34, lipiec 2007.

Spotkanie wycieczkowe genealogów

1 września odbyło się spotkanie wycieczkowe genealogów z Wielkopolskiego Towarzystwa Genealogicznego GNIAZDO. Do organizacji spotkania przyłączyło się Muzeum Regionalne im. Dzieci Wrzesińskich. Uczestnicy wycieczki zwiedzili: kościół i parak w Nekli, kościół i cmentarz poewangelicki w Nekielce, dwór w Dzierznicy, grodzisko w Gieczu-Grodziszczku, dwór w Myskach, parak w Targowej Górcie oraz dwór w Podstolicach. Dyrektor Muzeum Sebastian Mazurkiewicz wcielił się w rolę przewodnika turystycznego.

Prasa:

Jakub Szternel, *Genealodzy z „Gniazda” zwiedzili naszą gminę*, „Wiadomości Wrzesińskie” nr 336, 7 września 2007.

Rajd szlakiem zabytków wrzesińskich

21 września w ramach **Europejskich Dni Dziedzictwa Kulturowego** zorganizowano **Rajd szlakiem zabytków wrzesińskich**. W rajdzie uczestniczył 60 uczniów ze wszystkich szkół Gminy Września. Rajd został zgłoszony do Regionalnego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków w Poznaniu. Uczestnicy

mieli możliwość zwiedzenia i zapoznania się z zabytkami: muzeum, kościołem farnym, cmentarzem parafialnym przy ul. Gnieźnieńskiej, parkiem im. J. Piłsudskiego i kościołem św.

Krzyża na Lipówce. Rolę przewodnika turystycznego objął Sebastian Mazurkiewicz. Podczas rajdu uczestnicy mieli wyznaczone zadania do wykonania związane z poznawanymi zabytkami. Na zakończenie rajdu rozstrzygnięto konkurs i wręczono nagrody książkowe fundowane przez

Muzeum.

Prasa:

DAI, *Historia nie boli*, „Wiadomości Wrzesińskie”, nr 39, 28 września 2007.
(fido), *Rajd młodzieży po wrzesińskich zabytkach*, „Wieści z Ratusza”, nr 19, 3 października 2007.

Aukcja

28 września na sali wystaw czasowych Muzeum Regionalnego odbyła się aukcja zorganizowana przez Klub Twórczości Różnej „Cós innego”. Licytowano 28 prac powstałych podczas pleneru malarsko – rzeźbiarsko - fotograficznego „**Bardo 2007**”. Cena wywoławcza obrazów wynosiła 200 zł., a stawki podwyższano o 50 zł. Najwięcej emocji wywołała licytacja obrazu Grzegorza Olejniczaka „Droga”, który został wylicytowany za 400 zł. Za tę samą kwotę wylicytowano obraz „Duch” autorstwa Małgorzaty Jopczyk Popek. Łącznie dochód z aukcji wyniósł 2200 zł. Zebrana kwota została przeznaczona na wspomnienie renowacji zabytkowego kościoła w Bardzie.

Prasa:

KUL, *Najpierw katalog, potem licytacja*, „Wiadomości Wrzesińskie”, nr 37, 14 września 2007.
(kasia), *Aukcja w Muzeum Regionalnym*, „Przegląd Powiatowy”, nr 37, październik 2007.

Wieczornica Święta Niepodległości

Dyrektor Muzeum Sebastian Mazurkiewicz wraz ze Stefanią Gąsiorek z Wrzesińskiego Towarzystwa Kulturalnego, pracownicą Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy Września poprowadził we Wrzesińskim Ośrodku Kultury uroczystą wieczornicę z okazji Święta Niepodległości.

Prasa:

Jarosław D. Górski, *Pamiętamy o bohaterach*, „Wieści z Ratusza”, nr 22, 15 listopada 2007.
(kasia), *Święto Niepodległości*, „Przegląd Powiatowy”, nr 39, grudzień 2007.
DAI, *Święto Niepodległości bardziej świąteczne*, „Wiadomości Wrzesińskie”, nr 46, 16 listopada 2007.

Patronat honorowy

Na wiosnę 2007 r. Muzeum Regionalne sprawowało patronat honorowy nad konkursem fotograficznym „**Kim jesteś młody człowieku**” organizowanym przez **Galerię na schodach** przy Liceum Ogólnokształcącym im. H. Sienkiewicza we Wrześni.

Uczestnictwo w imprezach pozamuzealnych

Dyrektor Sebastian Mazurkiewicz uczestniczył w następujących imprezach pozamuzealnych:

- Otwarcie wystawy „Obóz jeńców internowanych w Strzałkowie” w Muzeum Regionalnym w Słupcy (2 lutego 2007).
- 50 rocznica powstania oddziału PTTK we Wrześni (2 lutego 2007).
- Spotkanie rocznicowe Klubu Twórczości Różnej „Cóż innego” (10 lutego 2007).
- Otwarcie wystawy „Przestrzenie wokół nas” i konferencja o osadnictwie olęderskim w Wielkopolsce w Muzeum Etnograficznym w Poznaniu (11 lutego 2007).
- Uroczystość Katyńska we Wrześni (25 marca 2007).
- Otwarcie wystawy „*Za ten pacierz w własnej mowie*” w kościele poewangelickim w Miłosławiu (29 kwietnia 2007).
- Otwarcie wystawy *Obrazki prymitywne* w Towarzystwie czytelni Ludowych we Wrześni (17 maja 2007).
- Dzień muzealnika. Lednica. Wielkopolskie Muzeum Etnograficzne (18 maja 2007).
- 100-lecie strajku szkolnego w Miłosławiu (24 maja 2007).
- Plener malarski Bardo 2007 (24 maja 2007).
- 750-lecie lokacji Pyzdr, konferencje popularnonaukowe (3 czerwca 2007).
- Święto Wojska Polskiego we Wrześni (15 sierpnia 2007).
- 100-lecie strajku szkolnego w Powidzu (14 października 2007).
- Rocznicą agresji sowieckiej na Polskę (17 września 2007).
- Odsłonięcie pomnika Polskiego Państwa Podziemnego i Armii Krajowej w Poznaniu (reprezentowanie Miasta i Gminy Września 26 września 2007).
- Inauguracja Uniwersytetu Trzeciego Wieku we Wrześni we Wrzesińskim Ośrodku Kultury (17 października 2007).
- Uroczystość rocznicowa Wielkopolskiego Towarzystwa Genealogicznego GNIAZDO w sali Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk (27 października 2007).
- Rajd niepodległościowy organizowany przez PTTK im. H. Kamińskiego we Wrześni (9 listopada 2007).
- Uroczystość Rocznicą Wybuchu Powstania Wielkopolskiego w Poznaniu (27 grudnia 2007).

PROMOCJA I EDUKACJA

Promocja

W celu rozpoznawania Muzeum Regionalnego zostało opracowane logo placówki autorstwa plastyka Radosława Karbowiaka. Znak przedstawia gotycką wersję herbu Poraj – herbu miejskiego. Logo zamieszczane jest na plakatach muzealnych, ogłoszeniach prasowych i pismach urzędowych.

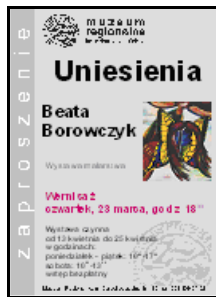
muzeum regionalne
im. dzieci wrzesińskich

Wprowadzono plakaty informujące o wydarzeniach muzealnych. Informacje podawane są także do prasy lokalnej.

Plakaty 2007r.

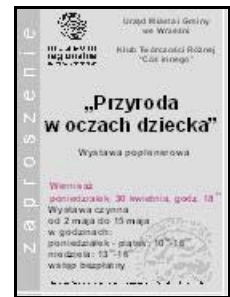
1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

Przygotowano stronę internetową www.muzeum.wrzesnia.pl. Strona zawiera następujące informacje: aktualności, godziny otwarcia, wydawnictwa, zabytki, historia miasta, artykuły, historia muzeum, charakter zbiorów, ekspozycja stała, wystawy czasowe. Poprzez stronę można kontaktować się z muzeum. Strona jest w stałej rozbudowie.

W sieni Muzeum Regionalnego została zawieszona gablota. Można w niej znaleźć informacje o pracy i działalności muzeum, cenie biletów, godzinach otwarcia, organizowanych wystawach i imprezach, a także o publikacjach regionalnych, mapach i pocztówkach, jakie są dostępne do kupienia w muzeum.

Prasa:

(fido), *Gablota w Muzeum*, „Wieści z Ratusza”, nr 21, 30 października 2007.

Informacje z działalności muzeum publikowane są w prasie lokalnej: „Wieściach z Ratusza”, „Przeglądzie Powiatowym”, „Wiadomościach Wrzesińskich”, „Głosie Wielkopolskim”, a także podawane w Radio Merkury z Poznania.

Lekcje muzealne

Muzeum przeprowadziło 49 lekcji muzealnych dla młodzieży szkolnej.

Tematy przeprowadzanych lekcji muzealnych:

- „Wizyta w muzeum”.
- „Pradzieje i wczesne średniowiecze ziemi wrzesińskiej”.
- „Życie w dawnym mieście”.
- „Wrześnianie w walkach o niepodległość”.
- „Strajk dzieci wrzesińskich”.
- „Wrzesińskie zabytki”.
- „Wrzesińskie legendy”.

Prelekcje

Dyrektor muzeum Sebastian Mazurkiewicz wygłosił następujące prelekcje:

- „**Święty Wojciech w tradycji wielkopolskiej**”, 19 kwietnia 2007 r., kościół farny we Wrześni.

Prasa:

Lukasz Adameczyk, *Ku chwale św. Wojciecha*, „Wiadomości Wrzesińskie”, nr 17, 27 kwietnia 2007.

- „**Bitwa pod Sokołowem 1848 r.**”, 20 kwietnia 2007 r., świetlica „Agropolu” w Sokołowie.
- „**Historia obrazków prymitywnych**”, 20 kwietnia 2007 r., sala Towarzystwa Czytelni Ludowych we Wrześni.
- „**Strajki szkolne w Wielkopolsce**” na zakończeniu 100-lecia Strajku Szkolnego w Miłosławiu, 24 maja 2007 r., kościół poewangelicki w Miłosławiu.
- „**Historyczno-kanoniczny status kościoła farnego we Wrześni**”, na spotkaniu Towarzystwa Świętego Wojciecha we Wrześni.
- „**W obronie ojców**” na jubileusz 100-lecie strajku szkolnego w Szkole Podstawowej w Powidzu, 14 października 2007 r.
- „**Ziemiaństwo wielkopolskie w XIX w. na przykładzie Ponińskich z Wrześni i Skórzewskich z Czerniejewa i Nekli**” na jubileuszu Wielkopolskiego Towarzystwa Genealogicznego GNIAZDO, 27 października 2007 w sali Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu.
- „**Ziemia wrzesińska – tożsamość i historia**” wykład dla słuchaczy Wrzesińskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, 21 listopada 2007, sala Wrzesińskiego Ośrodka Kultury.

PRACE NAUKOWE

Badania archeologiczne

Muzeum w dniach 9 lipca – 23 listopada przeprowadziło badania archeologiczne na dziedzińcu Muzeum na podstawie pozwolenia Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu nr 204/C/2007 z 3 lipca 2007 r. Od strony naukowej i konserwatorskiej nadzór nad wykopem sprawował dr Michał Brzostowicz, archeolog z Muzeum Archeologicznego w Poznaniu. Prace przeprowadził pracownik Muzeum Maciej Nowacki. Prace fizyczne wykonywały osoby z zasadzonymi na rzecz Miasta i Gminy Września pracami społecznymi.

Prace wykopaliskowe zostały podjęte w ramach nadzoru archeologicznego w związku z planowanym wybrukowaniem dziedzińca muzeum. Teren ten nie był wcześniej rozpoznany archeologicznie, ale znaleziska powierzchniowe fragmentów ceramiki średniowiecznej oraz bliskość miejsc, gdzie nadzory archeologiczne wykazały znacznej miąższości nawarstwienia kulturowe (narożnik Laskowskiego/Jana Pawła II; Jana Pawła II/Rynek) uzasadniały jak najbardziej podjęcie prac wykopaliskowych. W tym celu założono wykop o wymiarach 3,5 x 3,5 metra, a na jego wielkość i usytuowanie miała wpływ m.in. infrastruktura podziemna.

W wykopie uchwycono nawarstwienia osadnicze sięgające 2,5 metrów miąższości. Wstępnie wydzielono 5 poziomów osadniczych, które na podstawie ceramiki można datować na okres od późnego średniowiecza po czasy nowożytne (XIV – XVIII w.). Odkryto między innymi pozostałości domów wykonanych techniką szachulcową (drewniany szkielet ze ścianami z trzciny oblepionej gliną) oraz fragment bruku kamiennego. Pozyskano bardzo liczny materiał zabytkowy: ponad tysiąc fragmentów ceramiki i kości, polepę, szkło (witrażowe, naczyniowe) oraz 108 zabytków wydzielonych. Wśród nich trzeba wymienić: 25 monet (aktualnie znajdują się w konserwacji i opracowaniu); zabytki kościane: kostka do gry i stylus (rylec); natomiast wśród przedmiotów żelaznych: klucz, noże (także z fragmentem rękojeści), igły, okucia drzwi. Największą liczbę zabytków stanowią przedmioty metalowe, które ze względu na stan zachowania, trudno w tej chwili określić.

Szczegółowe informacje będą znane po opracowaniu całego pozyskanego materiału, co wiąże się m. in. z przeprowadzeniem konserwacji przedmiotów metalowych oraz specjalistycznymi analizami (metale, monety, kości).

Prasa:

KUL, *Wykopki na dziedzińcu i „Zeszyty Wrzesińskie”*, „Wiadomości Wrzesińskie”, nr 30, 27 lipca 2007.

FIB, *Mały remont ratusza i wykopki w muzeum, czyli robimy!*, „Wiadomości Wrzesińskie”, nr 43, 26 października 2007.

Kwerendy archiwalne

W dniach 2-5 grudnia 2007 r. dyrektor Sebastian Mazurkiewicz przeprowadził w Tajnym Archiwum Watykańskim kwerendę mającą na celu poszukiwanie najstarszych dokumentów dotyczących Wrześni. Odszukane zostały 11 dokumentów pochodzących w XIV i XV w. Zostało złożone zamówienie na 15 fotografii cyfrowych kart dokumentów w formacie jpg. Zdjęcia zostaną przesłane z archiwum pod koniec stycznia 2008 r.

Prasa:

KUL, *Dyrektor muzeum spełnia swoje marzenia*, „Wiadomości Wrzesińskie”, nr 50, 14 grudnia 2007.

Badania źródłowe

Przeprowadzane są badania źródłowe w celu odnalezienia informacji dotyczących księcia Poreja, legendarnego założyciela Wrześni, brata św. Wojciecha. Jest to głównie kwerenda poprzez literaturę znajdującą się w internecie. Nawiązano kontakt z *Klub pro cesku heraldiku a genealogu (Klubem czeskiej heraldyki i genealogii)* w Pradze, od którego otrzymano broszurę dotyczącą rodu Porajów.

Rozpoznania konserwatorskie

Muzeum Regionalne w imieniu Miasta i Gminy Września przygotowuje się do prac nad Gminną ewidencją zabytków. Przeprowadzony został wstępny spis obiektów, które należy wpisać do gminnej ewidencji zabytków. Wykonywana jest dokumentacja fotograficzna zabytków. Dokonano lustracji niektórych obiektów zabytkowych (patrz dział inwentaryzacja).

Prace redakcyjne

Podjęto prace nad przygotowaniem do publikacji periodyku muzealnego pt. „*Zeszyty wrzesińskie*”. Do komitetu redakcyjnego przystąpili: Michał Brzostowicz, Marian Torzewski, Marian Jackowski, Wiesław Kubiak, Sebastian Mazurkiewicz, Maciej Nowacki.

W przygotowywanym pierwszym numerze ukażą się artykuły:

- Sebastian Mazurkiewicz, *Ziemia wrzesińska – historia i tożsamość*”.
- Michał Brzostowicz, *Archeologia o najdawniejszych dziejach Wrześni*.
- Maciej Nowacki, *Wykop archeologiczny na dziedzińcu Muzeum Regionalnego we Wrześni*.
- Marian Torzewski, *Biskup krakowski Bodzanta z Wrześni (1290 – 1366)*.
- Marian Jackowski, *Września – historia i rozwój poczty poprzez pryzmat stosowanych pieczęci nadawczych, odbiorczych i okolicznościowych*.
- Wiesław Kubiak, *Czapscy herbu Leliwa*.
- Marian Torzewski, *Okoliczności śmierci Niemców z powiatu wrzesińskiego we wrześniu 1939 roku*.
- Marta Antkowiak, Sebastian Mazurkiewicz, Anna Wojciechowska, *Zespół akt Magistratu Miasta Wrześni*.
- Sebastian Mazurkiewicz, *Sprawozdanie z działalności merytorycznej Muzeum Regionalnego im. Dzieci Wrzesińskich we Wrześni w roku 2007*.

Periodyk opublikowany zostanie na początku 2008 r.

Przygotowano do ponownego druku pozycję Sebastiana Mazurkiewicza, *Kościół Świętego Krzyża na Lipówce we Wrześni*. Trwają prace nad przygotowaniem do publikacji pracy przygotowanych przez nauczycieli i uczniów Samorządowej Szkoły Podstawowej w Chwalibogowie.

Prasa:

KUL, *Wykopki na dziedzińcu i „Zeszyty Wrzesińskie”*, „Wiadomości Wrzesińskie”, nr 30, 27 lipca 2007.

Publikacje

W 2007 r. w lokalnej prasie ukazały się artykuły historyczne:

- Sebastian Mazurkiewicz, *Farna prepozytura mariacka we Wrześni*, „Wspólnota”, nr 199, czerwiec 2007.
- Sebastian Mazurkiewicz, *650 lata Gutowa*, „Wieści z Ratusza”, nr 15, 1 sierpnia 2007.
- Sebastian Mazurkiewicz, *Narodziny powiatu wrzesińskiego*, „Przegląd Powiatowy”, nr 35, sierpień 2007.

Historyczna monografia Wrześni „*Września. Historia miasta*” pod redakcją Mariana Torzewskiego została w marcu 2007 r. zgłoszona do konkursu Izabella 2006 - Konkursu Oddziału Wielkopolskiego Stowarzyszenia „Związek Muzeów Polskich” na Wydarzenie Muzealne Roku w Wielkopolsce. Publikacja została wyróżniona w kategorii działalność naukowa.

Rada naukowa

Dyrektor Sebastian Mazurkiewicz został członkiem rady programowej powstałego Uniwersytetu Trzeciego Wieku we Wrześni. W ramach pracy WUTW dyrektor muzeum ustala program wykładów dla sekcji regionalnej.

20 września 2007 r. w salonie muzealnym odbyło się zebranie rady programowej Wrzesińskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Opracowania na podstawie zbiorów znajdujących się w muzeum

Odwiedzający muzeum korzystali ze materiałów muzealnych do opracowywania następujących tematów:

1. Stosunki polsko-niemieckie w powiecie wrzesińskim od paźdz. 1938 r. do wrz. 1939 r.
2. Browar wrzesiński.
3. Kasa Oszczędności we Wrześni.
4. Genealogia rodziny.
5. Muzeum Regionalne im. Dzieci Wrzesińskich.
6. Kwestie zmian prawa własność w powiecie wrzesińskim 1920-1955.
7. Historia Przedsiębiorstwa Robót Publicznych we Wrześni.
8. Projekt „Uczniowie z klasą” historia miejsc, z których pochodzimy: Bardo, Chwalibogowo, Osowo, Biechowo.
9. Pochodzenie nazw miejscowych powiatu wrzesińskiego.
10. Wrzesiński park im. J. Piłsudskiego.
11. Działalność Muzeum Regionalnego.
12. Rola Muzeum Regionalnego jako dziedzictwa kulturalnego.
13. Chrzanowscy ze Stanisławowa.
14. Renowacja Urzędu Stanu Cywilnego we Wrześni.
15. Projekt parku Opieszyn.
16. Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” we Wrześni, „Victoria” Września.
17. Urbanizacja Wrześni od XIII w. do 1914 r.
18. Edycje dzienników W. Reymonta.
19. Tereny zielone miasta Wrześni.
20. Historia szkoły w Grzybowie.
21. Magistrat Miasta Wrześni – symbole władzy.
22. Renowacja domu przy ul. Legii Wrzesińskiej 16.

WYSTAWY CZASOWE

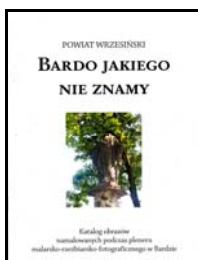
W celu promocji wystaw czasowych zostały wprowadzone plakaty informujące mieszkańców o wernisażach i wystawach. Projekt graficzny plakatów przygotował plastyk Radosław Karbowski.

Plakaty w liczbie od 20 do 25 rozmieszczane były w witrynach sklepowych w mieście. Informacje podawane są także na stronie internetowej muzeum, w prasie lokalnej (*Wieściach z Ratusza, Przeglądzie Powiatowym, Wiadomościach Wrzesińskich*). Rozsyłane są także drogą elektroniczną, m.in. do Radia Merkury, Radia Plus Gniezno. Indywidualnymi zaproszeniami informowani są goście.

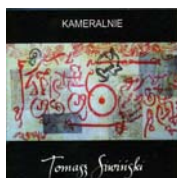
<i>l.p.</i>	<i>tytuł</i>	<i>przedmiot</i>	<i>autor</i>	<i>czas wystawy</i>	<i>plakat</i>
1.	<i>Między niebem a ziemią</i>	fotografia	Antoni Rut	23 II – 17 III	nr 1
2.	<i>Uniesienia</i>	malarstwo	Beata Borowczyk	23 III – 6 IV	nr 2
3.	<i>Natchnienie</i>	rzeźba	Leon Świtek	12 IV – 27 IV	nr 3
4.	<i>Przyroda w oczach dziecka</i>	prace plenerowe	dzieci szkół podstawowych	30 IV – 15 V	nr 4
5.	<i>Września nocą</i>	fotografia	Radosław Karbowski	19 V – 25 V	nr 5
6.	<i>Z kart historii harcerstwa Ziemi Wrzesińskiej</i>	wystawa jubileuszowa	pod kierunkiem Ireny Lisiak	27 V – 5 VI	nr 6
7.	<i>Prace Mateusza Wojcińskiego</i>	malarstwo i rysunek	Mateusz Wojciński	11 VI – 1 VII	nr 7
8.	<i>Serenissima</i>	fotografia	Heinrich Mering	5 VII – 20 VII	nr 8
9.	<i>Raport z fotografii 3</i>	fotografia	artyści mundurowi	23 VII – 14 VIII	nr 9
10.	<i>Bardo jakiego nie znamy</i>	malarstwo, fotografia, rzeźba	artyści amatorzy	7 IX – 28 IX	nr 11
11.	<i>Wielkopolska w cieniu WRON-y</i>	(plansze)	Instytut Pamięci Narodowej Poznań	5 X – 28 X	nr 14
12.	<i>115 dni... czyli w życiu piękne są tylko chwile</i>	malarstwo	Marek Lewandowski	9 XI – 30 XI	nr 15
13.	<i>Kameralno</i>	malarstwo i grafika	Tomasz Siwiński	14 XII – 13 I	nr 16

Przygotowano i wydano katalogi do wystaw:

- **Bardo jakiego nie znamy** – przygotowanie katalogu Ewa Lenartowicz (Klub Twórczości Różnej „Cóż innego”), finansowanie wydawnictwa Starostwo Powiatowe we Wrześni.

- **Kameralno** Tomasa Siwińskiego – przygotowanie Tomasz Siwiński, finansowanie Muzeum Regionalne we Wrześni.

Prasa:

- (fido), *Miedzy niebem a ziemią w muzeum*, „Wieści z Ratusza”, nr 5, 1 marca 2007.
Karolina Strzyżewska, *Miedzy niebem a ziemią*, „Przegląd Powiatowy”, nr 31, kwiecień 2007.
DAI, *Wernisaż z chwilą ciemności*, „Wiadomości Wrzesińskie”, nr 13, 30 marca 2007.
(ida), *Podróż w głąb siebie*, „Przegląd Powiatowy”, nr 31, kwiecień 2007.
DAI, *Rzeźbiarz, który śni orły*, „Wiadomości Wrzesińskie”, nr 16, 20 kwietnia 2007.
Karolina Strzyżewska, *„Natchnienie” – wernisaż*, „Przegląd Powiatowy”, nr 32, maj 2007.
DAI, *Co się dzieje w długi weekend*, „Wiadomości Wrzesińskie”, nr 17, 27 kwietnia 2007.
KUL, *Wielcy mali artyści*, „Wiadomości Wrzesińskie”, nr 18, 4 maja 2007.
Józef Pera, *Echo harcerskiego jubileuszu*, „Wieści z Ratusza”, nr 13, 15 czerwca 2007.
(ula), *Harcerskich wspomnień czar*, „Przegląd Powiatowy”, nr 34, lipiec 2007.
Anna Wojciechowska, *Prace Mateusza na wystawie*, „Wieści z Ratusza”, nr 12, 15 czerwca 2007.
LUKA, *Wernisaż prac Mateusza*, „Wiadomości Wrzesińskie”, nr 23, 8 czerwca 2007.
FIB, *Żywot Mateusza Wojcińskiego*, „Wiadomości Wrzesińskie”, nr 24, 15 czerwca 2007.
(agda), *Artystyczna pasja*, „Przegląd Powiatowy”, nr 34, lipiec 2007.
Filip Biernat, *Coś innego o Wenecji*, „Wiadomości Wrzesińskie”, nr 28, 13 lipca 2007.
(ula), *Serenissima*, „Przegląd Powiatowy”, nr 35, sierpień 2007.
DAI, *Fotorozmaitości*, „Wiadomości Wrzesińskie”, nr 30, 27 lipca 2007.
(ula), *Raport z fotografii 3*, „Przegląd Powiatowy”, nr 35, sierpień 2007.
Anna Wojciechowska, *Bardo jakiego nie znamy*, „Wieści z ratusza”, nr 18, 15 września 2007.
DAI, *W cieniu złej WRON-y*, „Wiadomości Wrzesińskie”, nr 41, 12 października 2007.
(ula), *„Wielkopolska w cieniu WRON-y”*, „Przegląd Powiatowy”, nr 38, listopad 2007.
(fido), *115 dni... i anioły*, „Wieści z Ratusza”, nr 22, 11 listopada 2007.
DAI, *115 dni Marka Janusza L.*, „Wiadomości Wrzesińskie”, nr 46, 16 listopada 2007.
DAI, *Koncepcje mogą krepować ruchy*, „Wiadomości wrzesińskie”, nr 51, 21 grudnia 2007.

ZWIEDZANIE MUZEUM

Liczba odwiedzających muzeum w poszczególnych miesiącach:

	<i>Ekspozycje muzealne</i>	<i>Wystawy czasowe</i>
styczeń	32	0
luty	64	17
marzec	153	162
kwiecień	163	437
maj	361+166+107	179
czerwiec	497	100
lipiec	140	46
sierpień	74	2
wrzesień	400	176
październik	278	115
listopad	180	65
grudzień	163	193
razem	2778	1492

Łącznie w ciągu półrocza ekspozycje muzealne zwiedziło **2778** osób, wystawy czasowe **1492** osoby.

Muzeum od stycznia do kwietnia czynne było dla zwiedzających w następujące dni i godziny:

Poniedziałek: 10.00 – 17.00
Wtorek: 10.00 – 17.00
Środa: 10.00 – 17.00
Czwartek: 10.00 – 17.00
Piątek: 10.00 – 17.00
Sobota: 10.00 – 13.00
Niedziela: nieczynne

Od maja wprowadzone zostały nowe godziny otwarcia muzeum dla zwiedzających:

Poniedziałek: 10.00 – 13.00
Wtorek: 10.00 – 16.00
Środa: 10.00 – 16.00
Czwartek: 10.00 – 16.00
Piątek: 10.00 – 16.00
Sobota: czynne tylko dla badań naukowych po wcześniejszym uzgodnieniu
Niedziela: 13.00 – 16.00

Prasa:

(fido), *Muzeum czynne w niedziele*, „Wieści z Ratusza”, nr 8, 15 kwietnia 2007.

Goście

Muzeum Regionalne odwiedzili również ciekawi goście:

- 13 kwietnia 2007 r. odwiedzili muzeum państwo Zbigniew i Krystyna Staszakowie z Charleroi w Belgii oraz Stefania Krupska i Włodzimierz Staszak z Wrześni, którzy przekazali dla muzeum legitymacje i medale powstańca wielkopolskiego Walentego Staszaka.
- 17 maja 2007 r. ekspozycje muzealne zwiedziła delegacja zaprzyjaźnionego powiatu Wolfenbüttel.

- 25 września 2007 r. przybyli posłowie i kandydaci do Sejmu RP Roman Giertych i Janusz Korwin-Mikke.
- 13 listopada 2007 r. odwiedzili muzeum kombatancki-weterani walczący o wolną Polskę w czasie II wojny światowej.

Prasa:

- (fido), *Rodzinne pamiątki w darze dla muzeum*, „Wieści z Ratusza”, nr 9, 1 maja 2007.
(ula), *Zauroczeni Wrześnią*, „Przegląd Powiatowy”, nr 33, czerwiec 2007.
Tomasz Małecki, *Kaczyński łze*, „Wiadomości Wrzesińskie”, nr 39, 18 września 2007.

WSPÓŁPRACA

Muzeum Regionalne im. Dzieci Wrzesińskich we Wrześni w 2007 r. współpracowało

Z instytucjami:

1. Urzędem Miasta i Gminy Września.
2. Wydziałem Promocji i Integracji Europejskiej Starostwa Powiatowego we Wrześni.
3. Wrześińskim Ośrodkiem Kultury.
4. Biblioteką Publiczną Miasta i Gminy Września.
5. Wrześińskimi Ośrodkami Sportu i Rekreacji.
6. Powiatowym Urzędem Pracy we Wrześni.
7. Muzeum Archeologicznym w Poznaniu.
8. Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy.
9. Muzeum Regionalnym w Słupcy.
10. Wojewódzką Biblioteką Publiczną w Poznaniu.
11. Szkołami Gminy Września.

Ze stowarzyszeniami:

1. Klubem Twórczości „Cóż innego” (Leszek Burzyński).
2. Towarzystwem Czytelni Ludowych (Stefania Czarnecka).
3. Uniwersytetem Trzeciego Wieku (Eugeniusz Paterka).
4. Polskimi Towarzystwem Turystyczno Krajoznawczym im. A. Kamińskiego we Wrześni (Henryk Czarnecki).
5. Wielkopolskim Towarzystwem Genealogicznym „GNIAZDO” (Jerzy Osypiuk).
6. Towarzystwem Przyjaciół Grodu w Grzybowie (Zbigniew Dzierżyński).
7. Wrześińskim Towarzystwem Kulturalnym (Bolesław Świącchochowski).
8. Galerią na schodach przy Liceum Ogólnokształcącym we Wrześni (Jarosław Bulczyński).
9. Stowarzyszeniem Chór „CAMERATA” (Danuta Torzewska).
10. Towarzystwem Unia Wrześnian (Waldemar Grześkowiak).
11. Towarzystwem Świętego Wojciecha (Marian Rogoziński).

